

Pastýřské slovo na neděli Božího milosrdenství (2019)

Neděle Božího milosrdenství navždy zůstane spojena s osobou svatého papeže Jana Pavla II. Nejen že dnešní svátek ustanovil, ale také v jeho předvečer odešel na věčnost.

Pontifikát tohoto velkého muže církve byl spojen s pádem říše zla a návratem svobody. Avšak on sám si již v 90. letech minulého století kladl otázku, zda se nad nabytou svobodou opět nestahují mračna. Na konci života nám zanechal též jasný postoj: „jednou a dost“. Tak odpověděl na svévoli, jež vyrůstá z nepochopení vnitřní a mravní svobody člověka, která je úzce propojena s jeho odpovědností.

Touto vzpomínkou chci začít své vážné slovo k situaci, kterou prožíváme v souvislosti s bolestným problémem zneužívání, abychom hledali cestu ke skutečné ochraně nezletilých.

Na slova sv. Jana Pavla II. navázala aktivita emeritního papeže Benedikta XVI., který vypracoval nové směrnice pro ochranu mladé generace. Papež František dohlédl na hranice tohoto fenoménu a zjistil, že běží o problém celospolečenský a celosvětový. Proto zahájil spolupráci s Výborem OSN pro práva dítěte v Ženevě a svolal setkání předsedů biskupských konferencí do Říma. Světová zdravotnická organizace odhaduje, že špatnému zacházení - fyzickému, emočnímu a sexuálnímu - byla v roce 2017 vystavena 1 miliarda nezletilých ve věku 2 - 17 let. Nejnebezpečnějšími místy jsou pro ně válečné konflikty, do kterých bývají zapojováni nejednou i jako vojáci. Poté následuje masová migrace s uprchlickými tábory, sexuální turistika a oběti umělého potratu. Rozmach informačních technologií přispěl k rychlému šíření pornografie a k sledování násilí na nezletilých v přímém přenosu. Statistiky dále ukazují, že dalším prostředím, kde k zneužití dochází, jsou nefunkční rodiny a zájmové organizace, které pracují s dětmi a mládeží, včetně škol a podobných zařízení.

K našemu zahanbení musíme přiznat, že také církevní prostředí bylo a je zasaženo tímto fenoménem. Na církvi je tento hřích zvláště viditelný, protože i sekularizovaná společnost od kněží a věřících očekává vysokou míru etického chování. Dodejme, že právem.

Přesto, že vlna zneužívání zasáhla bolestně i církve, chci všechny ujistit, že církev je stále bezpečným prostředím pro naše děti. Zároveň cítím povinnost, tak jak to udělal i papež František, poděkovat všem vám, obětavým kněžím, kteří poctivě sloužíte druhým a vychováváte nové generace. Protože nejbezpečnějším prostředím pro děti je soudržná a milující rodina, s vděčností se obracím i na vás, muže a ženy, manžele, kteří se stáváte svou obětavou láskou oporou pro své děti.

Písmo svaté ukazuje, že každá generace musí znovu a znovu vybojovat onen zápas, který se poprvé odehrál v zahradě Eden, kdy had - satan přišel s lákavou nabídkou: „Budete jako bůh.“ Před pokušením uchopit do rukou mravní zákon a rozhodovat o tom, co je dobré a co je zlé, stojí každý člověk a každé pokolení. V tomto zápase, jak víme, velmi často mnoho lidí podléhá a prohrává.

Minulé století s teologií smrti Boha povýšilo člověka do role absolutního vládce, který svobodu zaměňuje za svévoli a hédonismus za životní štěstí. Ideologie marxismu, komunismu, nacismu a fašismu usilovaly o vítězství nad Bohem i člověkem. I naše doba zná své nové neméně nebezpečné ideologie. Sexuální revoluce byla odstartována pod praporem s heslem: Není-li Bůh, všechno je dovoleno. Avšak dnes vnímáme, že sexualita, která přestává být lidským vztahem lásky a sebedarováním, se stává drogou, která ničí a zabíjí. Nelze nezmínit i to, co připomíná emeritní papež Benedikt. V minulých desetiletích se i v morální teologii šířila teze, že církev nemá kompetenci v morální oblasti, což radikálně zpochybnilo autoritu církve na poli etiky a nutilo ji mlčet právě tam, kde je ve hře rozdíl mezi pravdou a lží.

Revoluce požívá své děti, a tak jsme svědky toho, že ti, kteří se domnívali, že mohou všechno, jsou napadáni těmi, kteří zraněni a do jisté míry ochuzeni o skutečné životní štěstí pozvedají právem svůj hlas. Ptáme se: je Bůh opravdu s námi? Největší křesťanské svátky, Vánoce i Velikonoce nám dávají odpověď. Bůh své slovo drží, on je skutečným Pánem, který garantuje pravdu, právo i svobodu k odpovědnosti. Solidaritu s námi prokazoval po celý život: narozením v Betlémě, pokušením na poušti i v Getsemanské zahradě, utrpením a smrtí na kříži až nakonec svým slavným zmrtvýchvstáním. Proto může být vítězství pravdy, spravedlnosti a opravdové lásky i naším vítězstvím. V tom tkví výzva pro nás pro všechny: být solidární s Ježíšem a zůstat

věrní skutečnému poznání dobra a zla. Zároveň se stát oporou druhým včetně těch, kteří byli některými z nás zklamáni a zraněni.

K zápasu mezi dobrem a zlem jste zváni i vy, mladí muži a mladé ženy. Sám Ježíš vás pobízí, abyste vytvářeli Boží království míru a lásky, pravdy a opravdové svobody. Proto vám papež František adresoval slova: „Milí mladí, je mnoho lidí, kteří vás nemají rádi a chtějí vás omámit, abyste nebyli svobodní. Musíme bránit naši svobodu! Dnešní svět vás žádá, abyste byli protagonisty dějin, abyste bránili svoji důstojnost a nenechávali o své budoucnosti rozhodovat druhé.“ Mladí muži a ženy, vy jste se narodili do svobody, za kterou tisíce mužů a žen pokládalo své životy či bylo ožebračeno o vše, nebo zatlačeno na okraj společnosti. Vám byl dán dar svobody, s novou perspektivou, abyste v tomto díle Ježíše Krista pokračovali novým a tvůrčím způsobem. Nepřebíráte štafetu zatíženou hypotékou zbabělosti a zrady, ale štafetu, kterou pozvedli hrdinové jako P. Josef Štemberka, Růžena Vacková, Milada Horáková, Vojtěcha Hasmandová, P. Josef Toufar, kardinál Josef Beran a můžete dodávat a doplňovat další a další jména. Do vás vkládá odcházející generace novou naději a zároveň svou bolest a utrpení klade na oltář Ježíše Krista, Spasitele všech generací, vzkříšeného Božího Syna, který svým životem dosvědčil moc a sílu Božího milosrdenství.

Přijměte toto pastýřské slovo jako vykřičník za letošními velikonočními svátky, během kterých jsme mohli plně prožít Ježíšovo utrpení, zklamání, opuštěnost i potupu, abychom hlouběji poznali podstatu a sílu Boží lásky.

Důraz na eucharistii, který budeme v příštích týdnech v našich farnostech prožívat a arcidiecézní eucharistický kongres, kterým připomeneme velkého kardinála Josefa Berana a jeho násilnou internaci, kéž je pro nás příležitostí k pokorné modlitbě.

Ježíši, pro nás ukřižovaný a vzkříšený, smiluj se nad námi. Amen.

Dominik kardinál Duka, Arcibiskup pražský